

Potřebujeme kázeň?

Jak jí rozumět
a uplatňovat ji
v místním sboru

Lubomír Ondráček

Kázeň většinou nevnímáme jako něco lákavého, máme z ní naopak spíše nepříjemný pocit. Často je to tím, že máme o kázni špatnou představu a spojujeme si ji spíše s trestem, nebo tím, že jsme se setkali s jejím chybným vykonáváním. Podle Židům 12,11 však kázeň není totéž co trest, ale jedná se o určitý výchovný proces. Má výborný cíl – pokojné ovoce spravedlnosti.

Evangelikálové se shodují v tom, že Bible je Boží slovo, člověk uvěří na základě osobního obrácení (víra se tedy nedědí) a věřící člověk má žít posvěcený život (tedy, jak ukazuje Jakub ve svém dopise, jeho víra se projeví). Také se většinou shodneme na tom, že víra není jen intelektuální souhlas s existencí Boha (i Dábel věří, ale třese se) a s fakty evangelia. Jde o osobní vztah s Bohem, kterému důvěřujeme, který miluje nás a my jeho.

Kázeň přichází, když se rozpojí to, co vyznáváme, a to, co žijeme. Je ochranou, aby se Boží milost v našem životě nestala neúčinnou, nebo dokonce poukázkou na beztrestné hřešení – když zapomeneme, že hřích je hřích a že Bůh

hřích nebagatelizuje, ale odpouští, a to tak, že tím v lidech vzbuzuje úctu (Ž 130,4). Bůh je Bohem milosti i pravdy, ne jen jednoho. Podívejme se konkrétněji, proč je zdravá kázeň v místním sboru v podstatě nenahraditelná.

Omluva nestačí

Podle Páté Mojžíšovy 29,18 vede pohrdnutí Božím slovem, jeho zákonem, ke zničení všeho, jak zavražďované, tak vyprahlé země. Hřích, a zvláště hřích v Božím lidu, se netýká jen hřešícího a jeho bezprostředního okolí, ale má širší dopad.

V Izajáš 26,10 jsme varováni, že *když se udílí milost ničemovi, nenaučí se spravedlnosti*. To se někdy v církvi děje. Hříšníkově se neřekne, že je hříšník, udělí se mu „milost“ a jeho to utvrdí v tom, že jeho svévolné jednání je v pořádku a snad projde i před Bohem.

Kázním nerad, i když to někdy jako starší sboru dělat musím. Stejně jako jsem to musel někdy dělat, když jsem měl malé děti. Uvědomuji si, že káznění je ochrana pro hříšníka, ale i pro jeho případnou obět. Někdy máme větší milost pro hříšníka než pro jeho obět. Co když někdo bije svou manželku, opíjí se, žije

ve smilstvu nebo cizoložství? Nestáčí, když řekne, že je mu to líto. Omluva neznámá, že mu všichni musí odpustit a snášet jeho jednání, na kterém se nic nemění. Pokání není slovo. Pokání znamená, že dotyčný pozná svůj hřích, uzná své jednání jako hříšné, lituje ho, tento hřích vyzná, omluví se tomu, kdo byl poškozen, a hřích opustí. To neznámá, že už u něj nikdy nedojde k selhání, ale učinil jasné rozhodnutí, že se s hříšným jednáním s Boží pomocí rozchází, a podnikl k tomu konkrétní kroky. Pokud alkoholik chodí do hospody, někdo se schází se svou bývalou milenkou a podobně, pokládám to za signál, že pokání vážně nebere.

V První Korintským 5,5 uvádí Pavel jako důvod kázně to, aby *duch byl zachráněn*. To je hlavní cíl každé kázně – záchrana hřešícího. Jakmile máme od kázně jiné očekávání, než že má být dotyčný zachráněn, může nás tento jiný motiv vést k mylnému postupu.

Zaměříme-li se na vnější věci, většinou dojde k moralizování a zákonnictví. Například ke zkoumání toho, kdo se jak obléká, jaký má účes... Věci se začnou dělat ve skrytu, objeví se pomluvy („Všiml sis, že dcera těch a těch má zelený přeliv? Tam bude nějaký problém!“; „Bratr ten a ten si dal na sborové dovolené po obědě dvě piva, a nikoli jedno jako ostatní řádní bratři. Jestli on není alkoholik...“). V podstatě přestane jít o to, aby se hřích nedělal, ale o to, aby se o něm nevědělo.

V První Korintským 6,9–11 Pavel vyjmenovává jednání, které brání ve vstupu do Božího království. Pavel ví, že jsme spasení z milosti, že jsme se modlili modlitbu spasení, ale neřeší to. Sleduje život těch, kteří se rozhodli následovat

Pána Ježíše. Byli jsme hříšníci, dali jsme se omýt a jsme posvěceni. Pokud padneme, potřebujeme pokání a odpuštění. Nelámejme nad sebou hůl, protože Bůh ji taky neláme, a to ani když nám je někdy z našich selhání špatně. Pokud se ale staneme zloději, opilci, smilníky..., nebudeme dědici Božího království. Zachránit nás může právě kázeň, která nám pomůže uvědomit svůj stav a činit pokání.

Káznění podle Pána Ježíše

Někdy vzniká dojem, že kázeň je až věc apoštola Pavla. Jedna sestra mi před lety řekla, že raději Pavlovy dopisy ani nečte. Už Pán Ježíš se ovšem o hříchu vyjadřoval nekompromisně a mluvil i o kázni:

„Jestliže tvůj bratr [proti tobě] zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Poslechně-li tě, získal jsi svého bratra. Jestliže by však neposlechl, vezmi s sebou ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byl potvrzen každý výrok. Jestliže by je neposlechl, pověz to shromáždění, a jestliže by neposlechl ani shromáždění, ať je ti jako pohan a celník.“ (Mt 18,15–17)

Pán Ježíš dává učedníkům jasný návod, jak jednat s hříchem v církvi, resp. jak jednat s tím, kdo hřeší. Pán Ježíš hřích a hříšníka příliš nerozlišuje. Naše oblíbené a v určitém kontextu i oprávněné tvrzení, že Bůh nenávidí hřích, ale miluje hříšníka, jsem v Bibli nenašel.

Předně mluví o hřešícím bratru, tedy o někom, kdo Boha zná nebo to přinejmenším tvrdí. Nemáme kázat tento svět. Je zbytečné se rozčilovat, že hřeší lidé ve světě. Ono jim nic jiného

Nerozčilujme se, že hřeší lidé ve světě. Hřích v Božím lidu nás ale klidnými nechávat nemá.

nezbývá – stejně jako to nezbyvalo nám, dokud jsme Boha neznali. Těm máme zvěstovat evangelium. Co nás naopak nemá nechávat klidnými, je hřích v Božím lidu.

Výraz *proti tobě* z citovaného verše v některých textech chybí. Rozumím mu tak, že máme

konfrontovat hřích, který se nás nějak týká a o kterém přímo víme. Ne co jsme slyšeli nebo co si jen myslíme. Před lety mne na jedné akci kontaktoval jeden muž a řekl mi, že mu vadí, že jsem se rozvedl, a přesto dále sloužím. Ujistil jsem ho, že jsem se nerozvedl. On na tom ovšem trval, a dokonce udával důvody rozvodu. Požádal jsem tedy jednoho bratra z našeho sboru, aby dotyčnému potvrdil, že nejsem rozvedený, a – nakolik nás zná – ani se s manželkou k rozvodu nechystá. Dotyčný nic neřekl, ani se neomluvil, a odešel. O takovém napominání myslím Pán Ježíš nemluvil. Nemusíme řešit věci, o kterých víme jen málo nebo vlastně vůbec nic. Pán Ježíš nedává návod k všetečnosti.

Jdi a pokárej ho. Pokud vidím hřích, nemám jinou volbu. Musím jít a hřích konfrontovat. Nemohu se vymlouvat, že je mi to nepříjemné apod. Častým omylem je očekávání, že hřích budou kázat starší sboru. To by měli, pokud o něm vědí. Napomenout má ovšem každý, kdo hřích vidí. Bylo by dokonce špatné říct o nějakém hříchu vedení sboru předtím, než dotyčného konfrontujeme sami.

Také někdy můžeme mít dojem, že není možné napomenout někoho, kdo stojí v autoritě. Ani k tomu nenacházím biblický podklad, spíše naopak. Podle Pavlových rad Timoteovi je na starší ještě přísnější metr než na ostatní.

Mezi čtyřma očima. Má být zachována důstojnost napomínaného. Nemám se zbožným výrazem druhým sdělovat, že ten a ten hřeší tím a tím a že se za něj budeme modlit. To odporuje Písmu a vytváří velmi nezdavou atmosféru. Když mi chce někdo říct o hříchu někoho jiného, ptám se ho, zda ho už konfrontoval. Pokud ne, nechci tomu naslouchat (jestliže nejde o anonymní poradu, jak postupovat).

Mezi čtyřma očima, nebo veřejně?

V případech, že těmi napomínanými jsme my, měli bychom zvažovat, zda k nám nemluví Bůh. Několikrát se mi během života stalo, že jsem svůj hřích neviděl, a napomenutí mi pomohlo ho uvidět a opustit. S jednou věcí jsem déle bojoval a napomenutí blízkého člověka mne pozvudilo k vítězství.

Nejradostnějším výsledkem je, když dotyčný poslechne a zjedná nápravu. Napomenutí splní účel. Nikdo další by se o tom už neměl dozvědět, pokud to sám napomínaný nechce někde sdílet jako své svědectví. Můžeme pouze chválit Pána za jeho milost, že dotyčný mohl být (znovu) získán.

Napomínáte členy svého sboru? / anketa mezi kazateli

- 1 Uplatňujete ve svém sboru napominání a kázeň? Jakou formou?
- 2 Vyloučil jste (resp. vyloučil byste) někoho ze společenství církve? Z jakého důvodu? Jak jste (resp. byste) v takovém případě postupoval?
- 3 Chcete k tématu ještě něco dodat?

Premysl Pyter,
kazatel CB Kolín

1 Slovo kázeň zní v dnešní společnosti hrozně. Přitom pokud máte někoho doopravdy rádi, nemůžete zůstat lhostejní, když se například chystá opustit svou manželku. Jdete za ním, pak si vezmete někoho k sobě a až pak, když všechno selže, tu situaci otevřete se staršími. Ti mají možnost pozastavit službu, zakázat přístup k Večeři Páně, nebo pak i vyloučit ze sboru, pokud není žádná ochota věci změnit.

2 Jsem přesvědčen, že tak závažné rozhodnutí musí udělat staršovstvo s vědomím celého sboru. Za dobu, co jsem kazatelem, jsme vyloučili jen několik málo lidí. Většinou to byli ti, kteří rozbili manželství nevěrou a dlouhodobě tam nebyla ani lítost, ani ochota k nápravě. Jednou jsem dokonce musel vyhodit ze shromáždění dospělého

muže, který svedl mladou dívku z mládeže a pak se začal točit okolo další.

Veřejně bych kázeň oznámil v případě, kdy se to týká celého sboru. Tzn., pokud někomu pozastavíme službu, ví to celé společenství, ale pokud za někým zajdeme ve dvou ho napomenout, nemusí si to cvrlikat všichni sboroví vrabci. Vyloučení v každém případě musí vědět celé společenství, i když je jasné, že ne vždy můžeme vzhledem ke zvědnému tajemství a soukromí dalších dotčených osob dopodrobna vysvětlovat všechny důvody.

Martin Janda,
pastor SŽ Praha

1 V případě závažných morálních selhání nebo herezí se držím biblického postupu napominání. Nejprve v soukromí mezi čtyřma očima, potom za účasti starších a jako krajní řešení ve shromáždění. Cílem

je pomoci jim dojít k nápravě a vrátit se na cestu víry.

2 K vyloučení v posledních letech dochází minimálně. Pokud dotyčný není ochoten přijmout nápravu, většinou sám dříve odejde. V lepším případě do jiného sboru, kde dostane možnost začít znovu, nebo bohužel mimo církve.

Jiří Marek,
kazatel BJB Ostrava

1 Ano, uplatňujeme. Nejprve je na řadě osobní rozhovor a případně napomenutí bratrem či sestrou (mezi čtyřma očima). Dalšími kroky může být napomenutí před svědkem, napomenutí staršovstvem a napomenutí sborovým shromážděním. Teprve pak přichází na řadu vyloučení, resp. hovoříme o ukončení nebo zrušení členství.

2 V průběhu cca pěti let jsme ukončili členství hned několikrát. Buď z důvodu zjevného

hříchu a neochoty ke změně (pokání), anebo kvůli dlouhodobému nezájmu o společenství a sborový život. Vždy tomu předcházelo setkání či telefonní kontakt a přimluvné modlitby.

3 Je třeba si uvědomit, že nejde o vyloučení z Božího království nebo z Boží přítomnosti. Bývalí členové sboru mají možnost přicházet na shromáždění, po změně mohou žádat znovu o členství. Důležitá je také modlitební podpora v celém procesu, před každým rozhovorem a setkáním. I po ukončení členství se za ně modlíme, zvláště pokud jejich příbuzní zůstávají členy sboru.

Tomáš Krajník,
pastor KS Česká Lípa

1 Ano, povzbuzování a napominání, resp. káznění, je součástí udržování zdravých vztahů a bezpečného prostředí ve sboru. Snažíme se postupovat biblicky podle Mt 18,15–17 a Ga 6,1–2. Většina káznění se odehrává formou soukromých rozhovorů mezi čtyřma očima nebo

v rámci domácích skupinek, což většinou stačí. Jako starší se snažíme ve sboru udržovat čestnou a otevřenou komunikaci. Vyhybáme se tomu, řešit věci z kazatelny nebo e-mailem. Zažili jsme ale už i situace, kdy kázeňský problém museli starší sboru řešit s následkem dočasného vyloučení od Večeře Páně nebo pozastavení členství.

2 Ano, i takové situace se nám staly, ale jsou opravdu velmi výjimečné. Bylo to z důvodu naprosto narušené komunikace s vedením sboru doprovázené narušováním shromáždění. Dotyčného jsme nejprve napomenuli, pak proběhlo jednání se staršími s šancí na změnu, ale protože se nic nestalo, došlo na vyloučení.

3 Velmi citlivá je otázka autority vedoucích. Pokud je příliš zdůrazňována její formální stránka, nevede to k obnově vztahů, ale spíše k jejich dalšímu narušení. Na druhou stranu apoštol Pavel jasně vyzývá věřící, aby respektovali ty, kteří jsou ve vedení. Jde tedy o trpělivou, otevřenou a přátelskou komunikaci, která pomáhá k rozsouzení situace a k jejímu nahlédnutí z jiného úhlu bez odsuzování.

Redakce oslovila větší počet kazatelů, pastorů či farářů z široké škály církevních denominací, většina z nich však na otázky ani po urgenci nereagovala.

Pokud dotyčný napomenutí odmítá, máme s sebou vzít dalšího svědka. Ověříme si tak, že se nemýlíme a že i další člověk vidí věc jako stejně závažnou. Proto je dobré nebrat s sebou někoho. Pokud za dotyčným jdeme dva, zdůrazníme tím také závažnost hříchu.

Někdy převládá dojem falešného ohledu a my hřích „kryjeme“. Jeden bratr mi vyprávěl, že se o jedné ženě z církve dozvěděl, že si přivydělává jako prostitutka, ale slíbil jí, že to nikomu neřekne, aby jí nezkazil pověst. Tím jí ale vystavoval nebezpečí věčné záhuby! Více než dobrou pověst potřebovala činit pokání a k tomu jí mohlo pomoci napomenutí, nikoli skrývání. Myslím, že tím ublížil jí i jejímu sboru, rodině, „zákazníkům“ atd.

Někdy ovšem pokárání mezi čtyřma očima nepřináší užitek – potom je potřeba věc zveřejnit. Můžeme diskutovat o tom, co přesně znamená „povědět to církvi“. Přihlásit se během nedělního shromáždění a oznámit, kdo čím hřeší, asi vhodné nebude. Myslím, že je potřeba oznámit to vedení sboru a veřejně dotyčného napomenout. V našem sboru rozesíláme napomenutí dotyčnému a členům sboru písemně. (Neoznamujeme ho na shromáždění, protože jsou tam hosté, může to být těžké pro příbuzné a shromáždění to celkově zatíží.) V písemném napomenutí uvedeme hřích, jak má vypadat náprava a dokdy by měla nastat. Většinou na to někdo zareaguje – jednou je podle něj kázeň příliš přísná, jindy je přísná málo. Někdy se ke stejné situaci sejdou obě reakce. To bychom měli být schopni ustát.

kresba Pavel Bosman

...ALE VŽDYŤ KDYBY PROTI MNĚ NĚCO MĚL,
TAK MI TO PŘECE ŘEKNE DO OČÍ...

Kázeň ve „staré“ Jednotě bratrské

Sborová kázeň je činnost v každé církevní denominaci pojmávaná odlišně. Základní vliv na její podobu má eklesiologie, tedy to, jak rozumíme církvi. Z její definice vyplývá, jak chceme církev budovat a také kdo je nebo není členem, neboli na koho se kázeň vztahuje.

Co je církev? Podle římskokatolického pojetí je církev tam, kde řádně vysvěcený kněz vysluhuje svátosti. Podle Luthera je církev tam, kde se nejen řádně vysluhuje svátosti, ale kde se také pravdivě káže Boží slovo. Bratři přidali ještě třetí znak: Církev je tam, kde se (1) řádně vysluhuje svátosti, (2) káže čisté Boží slovo a (3) vykonává biblická kázeň.

Postupem času Jednota bratrská rozvinula koncept závazného členství, založený na odpovědnosti vůči sboru a církvi. Hlavními znaky bylo osobní rozhodnutí, přijetí řádu a otevřenost vůči pastýřské péči.

Dobrovolnost

Jednota bratrská byla vždycky církví menšinovou, nikdy k ní nepatřily davy. Členem se člověk nestával automaticky, musel se o to aktivně přihlásit. Odhaduje se, že v době největšího rozmachu patřilo do sborů v Čechách asi jedno procento všech obyvatel, na Moravě možná tři, v Polsku asi půl procenta.

V poměru k římskokatolickým nebo husitským (utrakvistickým) farnostem byly bratrské sbory malé – 200 až 300 duší už v znamenalo

větší sbor. Počet všech příslušníků Jednoty bratrské se střízlivě odhaduje na 40 tisíc v českých zemích a 3–10 tisíc v Polsku.

Náročnost

Každý člen byl přijímán osobně a požadavky byly přísné, nebral se ohled na bohatství nebo společenské postavení. Členy se nemohli stát vojáci, herci, obchodníci a hospodští, šlechtici byli považováni za rovné všem ostatním a zpočátku se dokonce museli vzdát svého majetku.

Když žádal o členství šlechtic Vojtěch z Pernštejna, Bratr Lukáš mu řekl na rovinu: „Nízké jsou, pane, a těsně u nás dvěře nebeského království, zatímco ty takové hledáš, aby ti vstupujícím nebylo třeba se shýbat.“

Řád a kázeň Jednotě pochválil Martin Luther, když napsal, že něco podobného by bylo zapotřebí i u nich. Přesto bratři čelili kritice, že kázeň konají lidé nezkoušení, úzkého rozhledu nebo že vede k pyšce. Trvali však na biblických výzvách k napomínání (Mt 18,15–17), ke svazování a rozvazování svědomí (viz „moc klíčů“ – Mt 16,19 a J 20,23), k oddělování od těch, kdo žili „neřádně“ (2Te 3,6 a 2K 6,17) nebo ke trestání hříšníka (1K 5,5 a 1Tm 5,20).

Vykazatelnost

Osobní i rodinný život členů se řídil jasnými pravidly. Kázni podléhalo veškeré jednání člověka, protože bratři neznali pojem „soukromé

záležitosti“. Nikdo si ve svém životě neponechal oblast, kam církev nemohla zasahovat.

Člen sboru počítal s tím, že se u něj kdykoli může objevit na návštěvě kazatel, starší nebo sborový pomocník a že tato návštěva bude nejen povzbuzovat a potěšovat, ale také klást osobní otázky. Nepocítovali to však jako nepříjemnost nebo obtěžování; vítali ji jako pomoc.

Ke svatě Večeři Páně mohli přistupovat jen ti, kdo žili zbožným životem ve světle. Potom měli ujištění, že jdou po cestě, která je ve shodě s Písmem a učením apoštolů první církve. Bratři tomu říkali, že své členy „mohou bezpečit spasením“.

Řád trojího členství

Ve staré Jednotě od počátku hledali způsob nějaké vnitřní organizace, který by byl založen na Písmu a který by umožnil společný růst a vzájemnou výchovu. Časem se ustálilo dělení na počínající, pokračující a konající. Nešlo o škatulkování, ale pastorační rozlišení, jehož účelem byla vzájemná pomoc, „aby každý věděl, kde je jeho místo, na koho má dbát, o koho se má starat nebo zase, koho poslouchat a či správně být podřízen“.

„Počínající“ byli ti, kteří se učili základům víry a křesťanství, například dospívající děti, lidé vyrostlí v nevěřáckém prostředí nebo ti, kdo od víry odešli a nyní se chtěli vrátit. Dnes bychom nejspíš řekli „čekaťel“.

Pokud ani toto nepřinese užitek, je potřeba přistoupit k té nejbolestivější věci, a tou je vyloučení dotyčného ze společenství. Co znamená, že je dotyčný jako pohan a celník? Je to člověk, kterému je potřeba zvěstovat evangelium. Znovu připomenout, že potřebuje záchranu v Kristu. Kéž tuto skutečnost opět nahlédne.

Výjimečná situace je, pokud dotyčný tvrdí, že je křesťan a že jeho jednání je v pořádku. Před lety jsem napomínal jednoho muže kvůli cizoložství. Odepsal mi, že se mu teď daří dobře, že je křesťan, ovšem moderní, nikoli jako ze 17. století. Nevím, jestli tím mys-

Pokud kázeň neprovádíme, vyvoláváme dojem, že církev podporuje pokrytectví.

lel, že v 17. století se cizoložit nemohlo, a nyní může, ale za křesťana jsem ho už dále nepokládal. O této situaci mluví Pavel v První Korintským 5,11 – s takovými ani nejedzte. Důvodem není nadřazenost, ale nebezpečí, že bychom svou pasivitou mohli dotyčného ujistit, že jeho jednání je v Božím království akceptovatelné, a uvést do zmatku jiné křesťany nebo

lidi, kteří Boha neznají. Pokud totiž kázeň nevykonáváme, vyvoláváme v neznalých dojem, že církev podporuje pokrytectví, a tím bychom zkreslovali evangelium.

Speciální případ nastává, pokud někoho kázněme z důvodu bludu. To ovšem přesahuje tento článek.

Cílem kázně není pomsta, snaha se někoho zbavit, ukázat svou svatost, zachovat image sboru. Cílem je ochrana a náprava. Kázeň by měla být projevem praktické milosti. Kéž ve sborech nemusíme káznit, a když kázněme, kéž to děláme Božím způsobem a kázeň přinese ovoce.

Před nějakou dobou jsme ve sboru museli ke kázni přistoupit. Jednomu bratrovi se někteří dlouho věnovali, ale nedocházelo ke změně. Byl tedy postupně napomínán, až došlo k poslední fázi – k dopisu sboru. Teprve na něj reagoval. Cesta je dlouhá, ale on se na ni vydal a svůj hřích opustil. Když jsem se ho ptal, proč to neudělal dříve, řekl mi, že do té doby neviděl vážnost situace a nepřipouštěl si, jaký má na něj dopad. Můžeme kázeň uspišit, ale také zbytečně odkládat.

Zdravá kázeň je dar Boží milosti. Kéž nás ji Bůh naučí dobře uplatňovat a kéž ji nemusíme uplatňovat příliš často. Kéž nemusí být uplatněna proti nám. Kéž při ní dochází k pokání.

Ing. Lubomír Ondráček je hlavním pastorem KS Praha a předsedou KMS.

„Prospívající“ byli ti, kteří už znali základy víry a byli „v péči pastýřskou přijati“, to znamená, že se přidali ke sboru, zapojili se do sborových služeb a svým životem prokazovali snahu o posvěcený život.

Třetí kategorie se zpočátku nazývala „dokonalí“, ale po kritice a obvinění z pýchy změnili bratři pojmenování na „k dokonalosti se nesoucí“ nebo „konající“. To byli ti, kdo měli známost Písma a byli „zakořeněni ve víře, lásce a naději“ natolik, že mohli vést a vyučovat druhé. Z nich byli voleni soudcové (starší) sboru, diakoni a také sloužící sestry.

Kázeň jako dar

Bratři považovali kázeň za dar a vzácnou pomoc od samotného Krista v boji proti hříchu. Vysvětlují, že selhání není tragédie, může se stát každému člověku, ale „aby člověk v pádu nezůstal, nezmrtevěl a nezahynul, od Krista – lékaře duší – je mu dána pomoc, totiž kázeň. Když je uplatňována moudře, je prospěšná i pro ty, kterých se přímo netýká“.

Kázeň měla tři stupně (napomenutí, vyloučení od Večeře Páně a veřejné vyloučení ze sboru). Pokud někdo nechtěl činit pokání, „byl mu zakázán přístup do sboru, aby svět věděl, že se tu hříchu místa nedává“.

Důležitou úlohu vedle správce sboru (kazatele) hráli „pomocníci“ neboli „soudci“ – dnes bychom je nazvali „starší“. Byli voleni všemi členy sboru z osvědčených a zkušených bratří (i sester) a každý měl přidělený určitý počet členů, které vyučoval, navštěvoval a duchovně o ně pečoval. V neděli zkoušeli mládež z katechismu a z obsahu kázání. Ve všedních dnech si všímali, jak hospodáři a hospodyně jednají se svými dětmi a čeládkou, zda se ženy nehádají, zda mládenci a dívky zachovávají poslušnost a čistotu, zda mladí či staří nepodléhají hněvu, mstivosti, závisti, klení, opilství, hrám, lichvářství a zda nepáchají nějakou nepravost vůči druhým.

□ Jaroslav Pleva, BJB Litoměřice

ThMgr. Ing. Jaroslav Pleva je kazatelem sboru.

Jednota... ale která? Přívlastek „stará“ odlišuje původní Jednotu bratrskou od jejího vzniku v 15. století do bitvy na Bílé hoře (1620). Poté byli evangelíci z Čech a Moravy vyhnáni. Když o sto let později přijal M. L. Zinzendorf moravské exulanty v Ochanově, vznikla „obnovená“ Jednota bratrská. Vlivem pietismu a luterství to však byla teologicky i eklesiologicky odlišná církev. Rozšířila se do světa jako Moravská církev – Unitas fratrum. V roce 1870 začala práci v Čechách a vznikla Evangelická církev bratrská, která později přijala jméno „Jednota bratrská“. Ta se ve své současné podobě od původní církve svým zřízením i teologií značně liší.

K odkazu „staré“ či „obnovené“ Jednoty bratrské se dnes kromě JB hlásí také ČCE (a zvláště její Ochanovský seniorát), CB či BJB.

Tento článek pojednává o původní „staré“ Jednotě bratrské z let 1467–1627.

Spravedlivý ať mě bije

■ „... napomínejte se tím více, čím více vidíte, že se blíží den Kristův.“ Bible, Židům 10,25b

■ „Učedník bez kázně je jako voda bez koryta.“ anonym

■ „Kázeň je zvláštní věc – nejvíce je vidět, když někde chybí.“

Steve Biddulph

■ „Je znakem pravého přátelství napomínat a ochotně přijímat přítelovo napomenutí.“

Marcus Tullius Cicero

■ „Spravedlivý ať mě třeba bije, pokládám to za milosrdenství, ať mě trestá, je to pro mou hlavu olej, má hlava to neodmítne. V jejich neštěstí se za ně ještě budu modlit.“

král David (Ž 141,5)

■ „Ani vojáci, ani atleti, ani rolníci nemohou být ve své profesi efektivní, pokud se nepodrobí kázni. Podobně ani křesťané nemohou sloužit Bohu naplno, pokud potřebu kázně nevezmou vážně.“ Terry Virgo

■ „Musíme být ochotnější sloužit než vést, ochotnější nechat se napomenout než vyučovat.“

Francis Frangipane

■ „Mnohem více se nám má jednat o ušlechtilý charakter než o velké jméno. Oblíbenost může být skoro denně koupena za babku a prodána za hubičku, ale ušlechtilý charakter je výsledek dlouholetého Božího kázání a výchovy.“ Smith Wigglesworth

■ „Dělá-li ti větší rozkoš lidi napomínat než povzbuzovat, pak je to ve tvém srdci přesně naopak než u nebeského Otce.“ Jiří Dohnal

■ „Laciná milost je kázání odpuštění bez požadavku pokání, křest bez církevní kázně, společenství bez vyznání víry, absoluace bez osobního vyznání hříchů. Laciná milost je milost bez učednictví, milost bez kříže, milost bez Ježíše Krista, ztělesněného v našem životě... Drahocenná milost je evangelium. ... Je drahá, protože po nás žádá následování ... Ježíše Krista. Je drahá, protože stojí člověka život, a je to milost, protože jediné ona dává člověku pravý život.“ Dietrich Bonhoeffer